

Oponentský posudek na diplomovou práci Petra Kubiše
Věštění ve starověké Číně

Diplomant se ve své práci zabývá souhrnem všech významnějších věšebných praktik doložených ve staré Číně doby Východních Zhōu tak, jak je jednak představují tzv. předávané texty, v první řadě *Zuōzhuàn*, jednak archeologicky odkryté texty na bambusových úštěpcích a hedvábí. Přehled jednotlivých způsobů věštění, jejich základní charakteristika z hlediska funkce a obsahu, utřídění záznamů o nich a zhodnocení jejich vzájemného poměru jsou rámovány historickým úvodem; příhodně je do textu začleněna kapitola o věšcích coby specialistech na dotyčné úkony, na závěr jsou připojeny poměrně objemné přílohy v podobě přehledových tabulek a překladu relevantních pasáží z *Zuōzhuàn*.

Práce má jako celek logickou a přehledně členěnou stavbu, formulace tématu, východisek a metody i způsob vyvozování závěrů jsou jasné. Text je psán v zásadě kultivovaným a snadno srozumitelným jazykem. Diplomant prokazuje dobrou orientaci v problematice, včetně solidních znalostí o společnosti a dalších realitách staré Číny. Používá až na výjimky vhodnou a přesnou terminologii. Přestože je jeho příspěvek z části souhrnného ražení, dochází diplomant k některým novým dílčím závěrům, byť jsou formulovány – ovšem pochopitelně s ohledem na studovaný materiál i samotný předmět zkoumání – dosti neostře a nevyhraněně. Ocenění si zaslouží kritický přístup ke statistickým údajům, kde je patrná obezřetnost vůči prvoplánovým počtům a schopnost zohlednit nejrůznější činitele, které vstupují do zdánlivě jednoduchých čísel, jakkoli je výsledkem skepse vůči výpovědní hodnotě dat.

Námítky je možno vznést vůči nikoli výjimečné formulační ležérnosti, případně subverzivnosti. Jakkoli lze ocenit snahu o oživení výkladu a nekonformní vtáhnutí čtenáře do světa staré Číny a jejich věšeb, určité formulace jednoduše do akademického textu nepatří a poněkud snižují jeho úroveň a reprezentativní funkci (namátkou „nevítaný kolorit běžného života“ [8], „krvelačná (?) mašinerie“ [22], „na sino-romantické vlně“ [27], „vodní kur“ [40], „ve finále“ [48], časté užívání predikátoru „zove“ místo „nazývá se“, nezřídka dosti neumělé zrymování pasáží z *Knihy písní*). Další drobnější formální nedostatky (nesjednocený pravopis, včetně např. *scapulamancie*, *scapulomancie* a konečně správné *skapulimancie*, „piktograf“ místo „pikrogram“, syntax vět, zejména sladění spojek v souvětích, hlavně parazitického „tak“ v apodozi, terminologické nepřesnosti, např. „velký písař“ místo „vrchní písař“ – Grand Scribe?) nepřesahují běžnou míru.

Rozsah práce mimo přílohy je uspokojivý, i když na dolní hranici, stejně tak seznam použité literatury (čítá 30 položek, ovšem včetně vydání primárních pramenů; při debatě o západouzhouské byrokracii by bylo např. záhodno odkázat na souhrnné pojednání Li Fenga, *Bureaucracy and the State in Early China*, Cambridge 2008, nikoli se opírat o pozdní idealizované texty). Oceňuji schopnost zpracování velkého objemu textů v klasické čínštině, s tímto se však pojí i další obecnější výtka, neboť úroveň překladů je kolísavá a souhrnně vzato obsahují mnoho nepřesností (v podstatě je jimi zasažen každý výňatek), jakkoli tyto bývají spíše drobnější povahy a povětšinou nemají dosah pro daný interpretační účel; to se

týká i definicí klíčových pojmů (např. *cóng* 從 v *Shuōwénu* je terminus technicus, který značí subsumaci pod příslušný radikál, nikoli jen obsažení prvku, *gǔwén* je opět terminus technicus, nikoli jen „starý znak“, s. 27).

S určitými výtkami lze ovšem práci označit za zdařilou a plně splňující nároky na diplomovou práci a navrhuji hodnocení výborně.

V Praze dne 19. září 2011

Lukáš Zádrapa